

[Strona Główna](#) > ... > [Sprawy Rodzinne I Dziedziczenie](#) > [Uprowadzenie Dziecka Przez Jednego Z Rodziców](#) [Rozpatrywanie Spraw o Powrót Dziecka Przez Organy Centralne](#) > [Poland](#)

Rozpatrywanie spraw o powrót dziecka przez organy centralne

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Otrzymanie wniosku

1.1 Jakimi językami obcymi posługuje się organ centralny (którego dane kontaktowe można znaleźć w europejskim atlasie sądowym w sprawach cywilnych)? W jakich językach organ centralny przyjmuje nowe wnioski?

Organ centralny posługuje się językiem urzędowym obowiązującym w państwie, to jest językiem polskim. Dodatkowo, w kontaktach z organami centralnymi dopuszczony jest język angielski celem wymiany informacji. Obecnie zatrudnieni pracownicy organu centralnego posługują się również językiem niemieckim, hiszpańskim, węgierskim i rosyjskim.

Organ centralny przyjmuje wnioski w języku urzędowym danego państwa wraz z tłumaczeniem na język polski.

1.2 Jaką metodę komunikacji preferuje organ centralny – pocztę elektroniczną, faks czy pocztę tradycyjną? Czy organ centralny przyjmuje wnioski drogą elektroniczną? Jeżeli tak, czy pierwotny wniosek należy mimo wszystko złożyć w formie papierowej (w celu wszczęcia postępowania lub na określonym etapie postępowania), czy też na wszystkich etapach postępowania można składać wnioski drogą elektroniczną?

Jako metodę komunikacji polski organ centralny preferuje wiadomości elektroniczne.

Wnioski przyjmowane są drogą elektroniczną.

Wymagane jest nadesłanie wniosku w formie papierowej w sprawach:

- o nakazanie powrotu małoletniego dziecka z Polski do miejsca stałego pobytu na podstawie przepisów Konwencji haskiej z 1980 r.,
- o ustalenie kontaktów rodzica z małoletnim dzieckiem, którego miejscem zamieszkania jest Polska na podstawie przepisów Konwencji haskiej z 1980 r.,
- wniosek o przejęcie jurysdykcji przez sąd polski na podstawie art. 12 i następnych Rozporządzenia Bruksela II bis.
- wniosek o wykonanie orzeczenia sądu zagranicznego.

1.3 Czy organ centralny może odmówić rozpatrzenia wniosku na podstawie art. 27 konwencji haskiej z 1980 r.? Jeżeli tak, na jakich warunkach?

Polski organ centralny może odmówić przyjęcia wniosku, jeżeli:

- nie zostały spełnione warunki określone przez konwencję,
- wniosek nie jest wystarczająco umotywowany.

Minister Sprawiedliwości odmawia przyjęcia wniosku w trybie decyzji administracyjnej.

2 Rozstrzygnięcie sprawy

2.1 Kto może wystąpić do sądu o zarządzenie powrotu dziecka (jeden lub kilka podmiotów): (i) organ centralny, (ii) prawnik działający w charakterze publicznym, np. prokurator, prokurator generalny itp., (iii) prywatny pełnomocnik procesowy czy (iv) inna osoba (jaka? – np. sam wnioskodawca)?

W Polsce z wnioskiem o zarządzenie powrotu dziecka może samodzielnie wystąpić rodzic lub osoba mająca prawo do opieki. Wniosek może być sporządzony przez ustanowionego przez te osoby pełnomocnika procesowego.

2.2 Czy wyżej wymienione osoby lub organy reprezentują wnioskodawcę na rozprawie? Jeżeli nie, kto jest pełnomocnikiem wnioskodawcy w postępowaniu? Czy jest to: (i) organ centralny, (ii) prawnik działający w charakterze publicznym, np. prokurator, prokurator generalny itp., (iii) prywatny pełnomocnik procesowy czy (iv) inna osoba (jaka?)?

Polski organ centralny nie reprezentuje stron w trakcie postępowań.

W postępowaniu o nakazanie powrotu dziecka, toczącego się przed polskim sądem, każdy uczestnik musi mieć pełnomocnika. Jest to wymóg obligatoryjny.

Pełnomocnikiem jest adwokat lub radca prawny.

2.3 Jak szybko organ centralny przekazuje sprawę pełnomocnikowi wnioskodawcy?

Polski organ centralny nie zajmuje się przekazywaniem spraw pełnomocnikowi wnioskodawcy.

Sprawę przekazuje wnioskodawca - w przypadku pełnomocnika z wyboru lub sąd - w przypadku przyznania pełnomocnika przez sąd, po wyznaczeniu konkretnej osoby przez Okręgową radę Adwokacką lub Okręgową Izbę Radców Prawnych.

2.4 Jeżeli wnioskodawcę reprezentuje prywatny pełnomocnik procesowy, czy organ centralny podejmuje niezbędne kroki w imieniu wnioskodawcy? Jeżeli wnioskodawca nie korzysta z pomocy prywatnego pełnomocnika procesowego, czy organ centralny przedstawia mu listę pełnomocników, spośród których wnioskodawca może wybrać swojego przedstawiciela?

Polski organ centralny nie podejmuje działań o charakterze procesowym w imieniu i na rzecz uczestników postępowania o nakazanie powrotu małoletniego dziecka do miejsca stałego pobytu.

Polski organ centralny nie prowadzi rejestru prawników zajmujących się sprawami dotyczącymi uprowadzeń dzieci na podstawie konwencji haskiej z 1980 r.

Jeżeli wnioskodawca nie korzysta z pomocy pełnomocnika, a chciałby ustanowić takiego przedstawiciela, polski organ centralny może przekazać linki do stron, na których znajdują się ogólne listy prawników świadczących usługi prawne w Polsce:

<https://rejestradwokatow.pl/adwokat>

<https://rejestradcow.pl/Home/Index>

<https://szukajradcy.pl/znajdz-radce>

Informacje na tych stronach dostępne są wyłącznie w języku polskim.

Organ centralny może udostępnić również link do wyszukiwarki w języku angielskim, która jednak zawiera dane tylko tych prawników, którzy są członkami International Academy of Family Lawyers: <https://www.iafl.com>

2.5 Czy wnioskodawca może skorzystać z pomocy prawnej? Kto decyduje o jej przyznaniu? Czy wnioskodawca musi wypełnić specjalny formularz wniosku? Czy obowiązują warunki wstępne, aby otrzymać pomoc prawną? Czy ocenia się sytuację majątkową wnioskodawcy lub zasadność przyznania mu pomocy? Jakie dokumenty potwierdzające musi przedstawić wnioskodawca? Ile czasu zajmuje uzyskanie decyzji o przyznaniu pomocy prawnej? Jakie koszty pokrywa pomoc prawna (np. konsultacje prawne, mediacja, koszty podróży)?

W postępowaniu w sprawach o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką prowadzonych na podstawie Konwencji haskiej z 1980 r. obowiązuje zastępstwo uczestników postępowania przez adwokatów lub radców prawnych.

Uczestnicy mogą zatrudnić pełnomocnika z wyboru.

Jeżeli uczestnik/uczestnicy nie ustanowił/ustanowili pełnomocnika z wyboru, sąd wyznaczy pełnomocnika z urzędu.

Obowiązkowe zastępstwo uczestnika postępowania nie obowiązuje w odniesieniu do:

1. wniosku o wszczęcie postępowania w sprawach o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką prowadzonych na podstawie konwencji haskiej z 1980 r.,
2. w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych,
3. w postępowaniu o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego.

Przymus adwokacko-radcowski nie obowiązuje również, gdy uczestnikiem postępowania, jego organem, jego przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest:

1. sędzia,
2. prokurator,
3. notariusz,
4. profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych,
5. adwokat,
6. radca prawny,
7. radca Prokuratury Generalnej RP (art. 578² § 1 k.p.c., Dz.U. z 2024 r. poz. 1568).

Strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego.

Osoba fizyczna, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwołniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego.

Aby ubiegać się o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, należy złożyć wniosek. Do wniosku należy dołączyć oświadczenie na urzędowym formularzu, obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania.

Formularz oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania można pobrać ze strony internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości pod adresem [Formularze pism procesowych w postępowaniu cywilnym - Ministerstwo Sprawiedliwości - Portal Gov.pl](#)

Dodatkowo wzór druku jest dostępny w każdym sądzie, gdzie można go uzyskać w wersji papierowej.

Wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu można złożyć:

1. w biurze podawczym sądu,
2. ustnie do protokołu,
3. przez nadanie wniosku wraz z załącznikami za pośrednictwem:
 - a. polskiej placówki operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b. zagranicznej placówki pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
 - c. nadanie wniosku wraz z załącznikami za pośrednictwem:
 - dowództwa jednostki wojskowej (dot. żołnierza),
 - administracji zakładu karnego (dot. osoby pozbawionej wolności),
 - kapitana statku (dot. członka załogi polskiego statku morskiego).

Wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych rozpoznaje sąd w terminie 7 dni od dnia złożenia albo uzupełnienia jego braków formalnych.

Sąd uwzględni wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny.

Pomoc prawna oznacza działalność w zakresie odpowiadającym uprawnieniom adwokata lub radcy prawnego. Szczegółowy zakres kosztów pokrywanych przez pomoc prawną zależy od rodzaju i zakresu konkretnej sprawy.

W szczególności może obejmować:

1. udzielanie porad prawnych,
2. sporządzanie opinii prawnych,
3. występowanie przed sądami i urzędami,
4. koszty postępowania egzekucyjnego,
5. koszty mediacji.

2.6 Czy (i) organ centralny, (ii) prawnik działający w charakterze publicznym, np. prokurator, prokurator generalny itp., (iii) prywatny pełnomocnik procesowy, (iv) sam sąd lub (v) inna osoba

(jaka?) udzielają pomocy w ustaleniu dokładnego miejsca pobytu dziecka? Czy brak informacji o dokładnym miejscu pobytu dziecka w jakiś sposób wyklucza możliwość zwrócenia się do sądu o zarządzenie powrotu dziecka?

Zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 26 stycznia 2018 r. o wykonywaniu niektórych czynności organu centralnego w sprawach rodzinnych z zakresu obrotu prawnego na podstawie prawa Unii Europejskiej i umów międzynarodowych (Dz. U. 2018, poz. 416), w przypadku, gdy wnioskodawca mający miejsce zamieszkania lub miejsce pobytu albo siedzibę za granicą wnosi o:

1. powrót dziecka lub uregulowanie kontaktów z dzieckiem na podstawie Konwencji haskiej z 1980 r. albo
2. uznanie lub wykonanie orzeczenia o pieczy nad dzieckiem albo przywrócenie pieczy nad dzieckiem na podstawie europejskiej konwencji luksemburskiej lub uznanie albo stwierdzenie wykonalności środków podjętych na podstawie Konwencji haskiej z 1996 r., albo
3. uznanie lub wykonanie orzeczenia o pieczy nad dzieckiem na podstawie rozporządzenia Rady (UE) 2019/1111, albo
4. przekazanie informacji lub udzielenie pomocy, o których mowa w art. 79 rozporządzenia Rady (UE) 2019/1111 lub art. 31 lit. c, art. 32 lit. a lub art. 34 ust. 1 Konwencji haskiej z 1996 r.

- Minister Sprawiedliwości (jako organ centralny) podejmuje czynności w celu ustalenia miejsca pobytu dziecka, jego rodziców lub opiekuna, w szczególności może zwrócić się do Policji o ustalenie aktualnego miejsca pobytu dziecka w Rzeczypospolitej Polskiej.

Wniosek o powrót dziecka w trybie Konwencji haskiej z 1980 r. może być złożony w oparciu o ostatni znany adres lub inne informacje pozwalające na ustalenie, że doszło do uprowadzenia i gdzie powinno nastąpić ewentualne zwrócenie dziecka.

2.7 Czy organ centralny dąży do zapewnienia dobrowolnego wydania dziecka? Jeżeli tak, czy zabiega o to jeszcze przed przekazaniem sprawy pełnomocnikowi lub sądowi?

Uczestnikowi postępowania wraz z zawiadomieniem o wpłynięciu wniosku jest przesyłana przez polski organ centralny broszura zawierająca informacje o możliwości ugodowego sposobu rozwiązania sporu.

2.8 Czy organ centralny podejmuje działania, aby zapobiec dalszemu uprowadzeniu dziecka podczas badania możliwości jego dobrowolnego wydania? Jakie działania zapobiegawcze są dostępne w Państwa systemie prawnym?

Organ centralny współpracuje z polskimi służbami odpowiedzialnymi za przeciwdziałanie dalszemu przemieszczaniu się dziecka, w szczególności Policją i Strażą Graniczną.

2.9 Jak szybko organ centralny przekazuje aktualne informacje o toczącej się sprawie? Jak szybko organ centralny odpowiada na wnioski o przekazanie aktualnych informacji o toczącej się sprawie?

Niezwłocznie po otrzymaniu / uzyskaniu informacji z sądu.

2.10 Czy organ centralny zapewnia tłumaczenie odpowiednich formularzy (np. dotyczących pomocy prawnej) lub dokumentów sądowych z rozpraw? Jeśli tak, ile czasu zajmuje tłumaczenie?

Polski organ centralny przygotował stronę internetową, poświęconą między innymi kwestii nakazania powrotu dziecka na podstawie przepisów Konwencji haskiej z 1980 r. o nazwie „Stop uprowadzeniom dzieci” (dostępna w języku polskim, angielskim i niemieckim), na której dostępne są formularze i wzory wniosków (interaktywne lub do pobrania) [Formularze - Stop uprowadzeniom dzieci - Portal Gov.pl](#)

- o powrót dziecka,

- o wykonywanie prawa do osobistych kontaktów z dzieckiem,
- pełnomocnictw wnioskodawcy dla organu centralnego państwa wezwanego.

Powyższe dokumenty są dostępne w języku polskim, a także w tłumaczeniu na języki:

- wnioski o powrót dziecka – angielski, duński, francuski, hiszpański, niderlandzki, niemiecki, portugalski, szwedzki, ukraiński, węgierski, włoski;
- wnioski o wykonywanie prawa do osobistych kontaktów z dzieckiem – angielski, duński, francuski, hiszpański, niderlandzki, niemiecki, portugalski, szwedzki, ukraiński, węgierski, włoski;
- pełnomocnictwa wnioskodawcy dla organu centralnego państwa wezwanego – angielski, francuski, hiszpański, niderlandzki, niemiecki, węgierski, włoski.

Dokumenty należy sporządzić w języku polskim wraz z tłumaczeniem na język urzędowy państwa, w którym dziecko obecnie się znajduje lub do którego ma powrócić.

Za sporządzenie tłumaczeń odpowiedzialny jest wnioskodawca.

W wyjątkowych sytuacjach organ centralny może wspomóc wnioskodawcę w przygotowaniu tłumaczeń, jednakże są to sytuacje szczególne, rozpoznawane jednostkowo.

2.11 Czy organ centralny zapewnia tłumaczenie ustne na rozprawach sądowych, na których stawiennictwo wnioskodawcy jest obowiązkowe?

Organ centralny nie zapewnia tłumaczeń ustnych podczas rozprawy sądowych.

Powyższa kwestia pozostaje w gestii sądu rozpatrującego sprawę.

3 Mediacja i alternatywne metody rozwiązywania sporów

3.1 Czy możliwa jest mediacja? Proszę podać szczegółowe informacje na temat postępowania mediacyjnego, w tym nazwy organizacji mediacyjnych, koszty mediacji oraz informacje, czy istnieje możliwość dofinansowania mediacji. Czy koszty mediacji można pokryć w ramach pomocy prawnej?

W Polsce strony mogą skorzystać z mediacji krajowej lub transgranicznej.

Mediacja w sprawach transgranicznych dotyczy przede wszystkim sporów i konfliktów w sprawach rodzinnych, np.:

- ustalenie miejsca zamieszkania dziecka,
- sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej,
- ustalenia sposobu kontaktowania się z dzieckiem,
- rozstrzygnięcie w istotnych sprawach dziecka (wybór szkoły, sposobu leczenia, spędzenia wakacji itp.),
- uprowadzenie dziecka za granicę przez jednego z rodziców,
- rozstrzygnięcie w kwestiach majątkowych rodziny.

Mediacja może zostać przeprowadzona przed wniesieniem sprawy do sądu, w trakcie postępowania sądowego, a także po jego zakończeniu.

Mediacja w sprawach transgranicznych jest dobrowolna. Nie może być przeprowadzona, jeżeli którakolwiek ze

stron nie chce brać w niej udziału lub cofnie zgodę.

Przebieg mediacji jest poufny.

Za zgodą stron i mediatora, może wziąć udział również tłumacz, pełnomocnicy stron, a także inne wskazane przez strony osoby, pomocne dla wypracowania porozumienia, np. w sprawach rodzinnych: psycholog, pedagog, członek rodziny.

Zgodnie z art. 183¹⁰ § 1 kodeksu postępowania cywilnego:

„Kierując strony do mediacji, sąd wyznacza czas jej trwania na okres do trzech miesięcy. Na zgodny wniosek stron lub z innych ważnych powodów termin na przeprowadzenie mediacji może zostać przedłużony, jeżeli będzie to sprzyjać ugodowemu załatwieniu sprawy. Czasu trwania mediacji nie wlicza się do czasu trwania postępowania sądowego.”

Z przebiegu mediacji mediator sporządza protokół. Jeżeli strony zawarły ugodę, zostaje ona dołączona do protokołu. Mediator informuje strony, że przez podpisanie ugody wyrażają zgodę na wystąpienie do sądu z wnioskiem o jej zatwierdzenie. Mediator przekazuje protokół wraz z ugodą do właściwego sądu oraz doręcza stronom odpis protokołu.

Sąd może zatwierdzić ugodę zawartą przed mediatorem, jeżeli wystąpią o to z wnioskiem strony ugody lub jedna z nich. Sąd odmówi zatwierdzenia ugody albo nadania jej klauzuli wykonalności, w całości lub w części, gdy jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego, zmierza do obejścia prawa, niezrozumiała lub zawiera sprzeczności.

Jeżeli uгода podlega wykonaniu w drodze egzekucji, sąd zatwierdza ją przez nadanie jej klauzuli wykonalności.

Do kosztów mediacji należą: wynagrodzenie mediatora i wydatki przez niego poniesione (art. 183⁵ k.p.c.).

Wynagrodzenie mediatora w zakresie mediacji sądowych reguluje Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotom wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 921).

Koszty mediacji, co do zasady ponoszą strony. Są one zazwyczaj ponoszone po połowie, chyba że strony ustalą inny sposób rozliczeń.

Ogólne informacje o mediacji można uzyskać na stronie:

[Mediacje - Ministerstwo Sprawiedliwości - Portal Gov.pl](#)

Informacje o mediacji w sprawach transgranicznych dostępne są na stronie: [Homepage - Cross-Border Family Mediators](#)

Informacje o mediatorach prowadzących mediacje transgraniczne dostępne są na listach stałych mediatorów prowadzonych przez prezesów sądów okręgowych. Listy te dostępne są w budynkach sądów oraz na ich stronach internetowych. Jednym z ośrodków mediacyjnych, świadczących mediacje transgraniczne jest Polskie Centrum Mediacji (PCM) z główną siedzibą w Warszawie. Jego ośrodki zamiejscowe znajdują się na terenie całej Polski. Doświadczenie w obszarze prowadzenia mediacji z elementami międzynarodowymi ma także ośrodek www.mediatorzy.pl, który uczestniczy w projekcie mediacji międzykulturowych International Mediation Alliance.

3.2 Czy i w jaki sposób organ centralny jest zaangażowany w organizację mediacji?

Organ centralny nie uczestniczy ani nie jest zaangażowany w organizację mediacji, jedynie informuje uczestników o możliwości skorzystania z mediacji, na przykład przesyłając broszurę informacyjną dotyczącą postępowania sądowego w sprawie o powrót małoletniego dziecka na podstawie Konwencji haskiej z 1980 r. W tym dokumencie zawarto podstawowe informacje dotyczące mediacji transgranicznej.

3.3 Czy dostępne są inne alternatywne metody rozwiązywania sporów? Jeżeli tak, proszę

szczegółowo opisać procedurę, zaangażowane organizacje, w tym rolę organu centralnego, oraz kwestie dotyczące zarządzania kosztami

Oprócz drogi sądowej i mediacji nie ma innych metod rozwiązywania sporów.

4 Postępowanie egzekucyjne

4.1 Czy i w jaki sposób organ centralny jest zaangażowany w wykonywanie orzeczeń o powrocie dziecka?

Organ centralny nie bierze bezpośredniego udziału w wykonaniu orzeczenia o powrocie dziecka do miejsca stałego pobytu. Nie ma również uprawnień do podejmowania żadnych decyzji w czynnościach zmierzających do wykonania orzeczenia.

W sprawach dotyczących wykonywania orzeczeń o powrocie dziecka, polski organ centralny:

- współpracuje z organami centralnymi innych państw, w celu zapewnienia skutecznego wykonania orzeczenia o powrocie dziecka,
- ułatwia wymianę informacji i dokumentów,
- koordynuje działania zmierzające do odzyskania dziecka,
- monitoruje proces wykonania orzeczenia o powrocie dziecka.

4.2 Czy organ centralny dysponuje specjalistami (np. pracownikiem socjalnym, psychologiem, kuratorem procesowym), którzy mogą przygotować dziecko i rodzica, który je uprowadził, do wykonania orzeczenia o powrocie?

Polski organ centralny nie bierze aktywnego udziału w czynnościach wykonania orzeczenia i nie dysponuje specjalistami, którzy mogliby przygotować dziecko i rodzica do wykonania orzeczenia. Za organizację czynności wykonania orzeczenia odpowiedzialny jest sąd, w szczególności kurator sądowy.

Szczegółowe wytyczne dotyczące wykonania orzeczenia o przymusowym odebraniu dziecka podlegającego władzy rodzicielskiej lub pozostającego pod opieką, w tym również przymusowego wykonania orzeczenia o nakazaniu powrotu małoletniego dziecka do miejsca stałego zamieszkania na podstawie przepisów Konwencji haskiej z 1980 r., zawarto w kompleksowym przewodniku dla kuratorów sądowych oraz współpracujących z nimi instytucji (na przykład: psychologów, Policja). Wzór bezpiecznej procedury przymusowego odebrania dziecka to dokument, którego głównym celem jest zapewnienie prawidłowego i bezpiecznego przebiegu czynności przymusowego odebrania dziecka.

Szczegółowe informacje i dokument dostępne są na stronie: [Nowe wytyczne dotyczące przymusowego odbierania dzieci. Priorytetem bezpieczeństwo i ochrona praw dzieci - Ministerstwo Sprawiedliwości - Portal Gov.pl](#)

4.3 Kto wnosi o wykonanie orzeczenia o powrocie? Czy jest to: (i) organ centralny, (ii) prawnik działający w charakterze publicznym, np. prokurator, prokurator generalny itp., (iii) prywatny pełnomocnik procesowy czy (iv) inna osoba (jaka)?

O wykonanie orzeczenia wnosi ustanowiony pełnomocnik procesowy lub wnioskodawca samodzielnie.

4.4 Czy w przypadku rozprawy sądowej w postępowaniu egzekucyjnym wnioskodawcę reprezentują wyżej wymienione osoby lub organy?

W postępowaniu egzekucyjnym wnioskodawcę reprezentuje ustanowiony pełnomocnik procesowy. W postępowaniu wykonawczym pierwotnie wyznaczony (do sprawy o powrót) pełnomocnik już nie działa. Niezbędne jest bądź samodzielne ustanowienie pełnomocnika albo wystąpienie do sądu o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Jest to już bowiem odrębne, od pierwotnego (o powrót) postępowanie.

5 Zamknięcie sprawy

5.1 Kto potwierdza powrót dziecka?

Informację o powrocie dziecka potwierdza organ centralny po uzyskaniu informacji od kuratora, wyznaczonego do wykonania orzeczenia.

5.2 Kiedy organ centralny uznaje sprawę za zamkniętą? Czy wnioskodawca otrzymuje pisemne potwierdzenie zamknięcia sprawy?

Polski organ centralny otrzymuje informację o zamknięciu postępowania prowadzonego w innym państwie od organu centralnego państwa drugiego w formie mailowej.

Polski organ centralny uznaje sprawę za zamkniętą, gdy postępowanie prawomocnie zakończyło się lub nastąpił powrót dziecka do miejsca stałego pobytu.

Powyższą informację przekazuje organowi centralnemu drugiego państwa również za pośrednictwem korespondencji elektronicznej.

6 Procedura przewidziana w art. 29 rozporządzenia (UE) 2019/1111 (Bruksela II ter) i art. 11 ust. 6–8 rozporządzenia (WE) 2201/2003 (Bruksela II bis) (tzw. mechanizm nadrzędny)

Polski sąd za pośrednictwem polskiego organu centralnego przesyła postanowienie do właściwego sądu drugiego państwa, który prowadzi sprawę. Po wydaniu orzeczenia zagraniczny organ centralny przesyła orzeczenie do polskiego organu centralnego, który następnie przekazuje je do właściwego polskiego sądu.

6.1 Czy organ centralny odgrywa rolę w mechanizmie nadrzędnym?

patrz punkt 6

6.2 Jak wygląda procedura wykonania zagranicznego orzeczenia o powrocie, o którym mowa w art. 11 ust. 8 rozporządzenia Bruksela II bis, lub zagranicznego orzeczenia uprzywilejowanego przewidującego powrót dziecka na podstawie art. 29 ust. 6 rozporządzenia Bruksela II ter w sytuacji, gdy wcześniejsze postępowanie o powrót dziecka przeprowadzone w tym kraju zakończyło się odmową zarządzenia powrotu dziecka na podstawie art. 13 akapit pierwszy lit. b) lub art. 13 akapit drugi konwencji haskiej z 1980 r. (wymagane informacje – zob. pytania szczegółowe w pkt 2.2)?

Orzeczenie następcze-uprzywilejowane jest uznawane i wykonywane w Polsce z mocy prawa. Przepisy ustawy kodeks postępowania cywilnego przewidują możliwość złożenia wniosku o odmowę uznania lub wykonania orzeczenia, dokumentu urzędowego i porozumienia, a także wniosku o stwierdzenie braku podstaw do odmowy uznania orzeczenia, dokumentu urzędowego i porozumienia (Artykuł 1153²⁵ § 2 i poprzedzające)

Art. 1153²³

§ 1. Wniosek o odmowę wykonania, o którym mowa w przepisach rozporządzenia nr 1215/2012, rozporządzenia nr 805/2004, rozporządzenia nr 1896/2006, rozporządzenia nr 861/2007, rozporządzenia nr 4/2009 lub rozporządzenia nr 606/2013, wnosi się do sądu okręgowego miejsca zamieszkania albo siedziby dłużnika, a w braku takiego sądu – do sądu okręgowego, w którego okręgu ma być lub jest prowadzona egzekucja.

§ 2. Wniosek o odmowę uznania i wniosek o stwierdzenie braku podstaw do odmowy uznania, przewidziane w przepisach rozporządzenia nr 1215/2012, oraz wniosek o odmowę uznania, przewidziany w przepisach rozporządzenia nr 606/2013, wnosi się do sądu okręgowego, który byłby miejscowo właściwy do rozpoznania sprawy rozstrzygniętej orzeczeniem lub w którego okręgu znajduje się miejscowo właściwy sąd rejonowy, a w braku tej podstawy – do Sądu Okręgowego w Warszawie.

§ 3. W terminie wyznaczonym przez sąd przeciwnik może przedstawić swoje stanowisko w sprawie.

§ 4. Sąd rozpoznaje wniosek na posiedzeniu niejawnym.

Art. 1153²⁴

Na postanowienie w przedmiocie odmowy wykonania, odmowy uznania albo stwierdzenia braku podstaw do odmowy uznania przysługuje zażalenie, a od postanowienia sądu apelacyjnego – skarga kasacyjna; można także żądać wznowienia postępowania, które zostało zakończone prawomocnym postanowieniem w przedmiocie odmowy wykonania, odmowy uznania albo stwierdzenia braku podstaw do odmowy uznania, oraz stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia wydanego w tym przedmiocie.

Art. 1153²⁵

§ 1. Przepisy art. 1153²³ i art. 1153²⁴ stosuje się odpowiednio do orzeczeń obejmujących środki ochrony wchodzące w zakres zastosowania rozporządzenia nr 606/2013, które podlegają wykonaniu w inny sposób niż w drodze egzekucji.

§ 2. Przepisy art. 1153²³ i art. 1153²⁴ stosuje się odpowiednio do:

1) wniosku o odmowę uznania lub wykonania orzeczenia, dokumentu urzędowego i porozumienia objętych zakresem zastosowania rozporządzenia nr 2019/1111 na podstawie przesłanki lub podstawy, o których mowa w art. 38, art. 39, art. 41, art. 50 lub art. 68 tego rozporządzenia;

2) wniosku o stwierdzenie braku podstaw do odmowy uznania orzeczenia, dokumentu urzędowego i porozumienia objętych zakresem zastosowania rozporządzenia nr 2019/1111 na podstawie przesłanki lub podstawy, o których mowa w art. 38, art. 39, art. 41, art. 50 lub art. 68 tego rozporządzenia

7 Szkolenie

7.1 Czy organizowane są specjalistyczne szkolenia dotyczące spraw o powrót dziecka dla różnych specjalistów (takich jak adwokaci, mediatorzy, prokuratorzy, komornicy itp.)?

Szkolenia dotyczące tematyki spraw o powrót dziecka są organizowane przez różne instytucje, m.in. Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury i kierowane są do różnych specjalistów, zajmujących się tą tematyką (w tym: sędziowie, prokuratorzy, komornicy sądowi, mediatorzy).

Forma szkoleń:

- stacjonarna,
- online.

Rodzaje szkoleń:

- krajowe,
- międzynarodowe.

Przedstawiciele organu centralnego uczestniczą w tych szkoleniach, także w charakterze prelegentów.

Pracownicy organu centralnego również podnoszą swoje kwalifikacje biorąc udział w szkoleniach, konferencjach lub seminariach, poświęconych tematyce spraw o powrót dziecka a także spraw opiekuńczych.

■ Ostatnia aktualizacja: 30/07/2026

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN).
Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w

wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.